

Katre Risalesindeki elli beş lisanla mevcudatın vahdaniyeti ilan ettiğine işaret edilmektedir. O lisanların birincisi ile bu Otuz İkinci Söz'ün münasebetini nasıl kurabiliriz?

Bu mesele Mesnevî-i Nuriye'de şöyle ifade edilir:

“... ve o zerratin tarlası olan esîriyle لا إله إلا هو söyleyerek; bütün envaıyla, erkânıyla, azasıyla, eczasıyla, hüceyratıyla, zerratıyla, esîriyle (elli beş lisan ile) vücub-u vücud ve vahdetine şahadet ve delâlet eder.”(1)

Mesnevî'den naklettiğimiz parçada büyükten küçüğe doğru bir gidiş söz konusudur. Bu risalede ise küçüktün büyüğe doğru gidilir. Fakat gaye aynıdır. “Küçüğü yapamayan büyüğü yapamaz.” ile “Büyüğe sahip olmayan küçüğe de sahip olamaz.” davaları temelde aynıdır. Her ikisinde de gaye vahdaniyetin ispatıdır.

Mesnevî'deki ifadede “enva’, erkân, azâ, ecza, hüceyrat, zerrat ve esîr” sıralaması vardır. Sadece birisini misal verelim: Hücreler kimin ise onların yapı taşları olan zereler de O'nundur. O zerelerin tarlası olan esir maddesi de O'nundur.

Üstadımızın talebelerinden [Ceylan Çalışkan Ağabeyin](#) yazdığı nüshada bu elli beş lisandan birinci maddede “tanzimat” yer almıştır. (2)

Bu maddenin *Otuz İkinci Söz*'le münasebeti şu olabilir:

Bir atomun elektronları ile çekirdeği arasındaki nizamı kuran kim ise, bir nev' ile fertleri arasında, bir bedenle azaları arasında, bir organla cüzleri arasında mevcut olan nizamı kuran da O'dur.

Dipnotlar:

(1) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Katre.](#)

(2) bk. [Ceylan ÇALIŞKAN Ağabeyin El Yazması Nüshasındaki Notlar.](#)